

Richard III

teatri peatoetaja

155. hooaeg

Richard III

KROONIDE MÄNG KAHES OSAS

AUTOR WILLIAM SHAKESPEARE

LAVAVERSIOONI TÖÖTLUSE AUTORID MATI UNT, TANEL JONAS, KERTTU PILISTE

TÖLKIJAD GEORG MERI, ANU LAMP

LAVASTAJA TANEL JONAS

KUNSTNIK KRISTJAN SUITS

HELILOOJA VEIKO TUBIN

LIIKUMISJUHT RAUNO ZUBKO

VALGUSKUJUNDAJA MARI-RIIN PAAVO (UGALA)

VIDEOKUJUNDAJA JUHO PORILA

LAVASTAJA ASSISTENT KERTTU PILISTE

HELIREŽISSÖÖR HENDRIK ILVES

INSPITSIENT LIISA JUR TOM

ESIETENDUS 26. JUUNIL 2025 TARTUS RAADI LENNUANGAARIS

TÕLKE AUTORIÕIGUSI VAHENDAS EESTI TEATRI AGENTUUR

TÄNUAVALDUSED: SUSANNA TEIMANN, EESTI RAHVA MUUSEUM,
MTÜ TARTU KALEV JALGPALLIAKADEEMIA

Liina Tennosaar, Ken Rüütel

Osades

Gloucesteri krahv, kellest saab Richard III **KEN RÜÜTEL**

Clarence/Richmond/Sõdur **REIMO SAGOR**

Catesby/Sõdur **RAGNAR UUSTAL**

Hastings/James Tyrell/Sõdur **KAAREL POGGA**

Anne/Lõbunaine/Sõdur **LIISA PULK**

Elizabeth/Lõbunaine/Sõdur **MARIA ANNUS**

Grey/Käskjalg/Valvur/Sõdur **THEODOR TABOR**

Rivers/Käskjalg/Valvur/Lõbunaine/Sõdur **PIRTE LAURA LEMBER**

Buckingham/Sõdur **MARGUS JAANOVITS**

Stanley/Noor Edward/Palgamõrvar 1/Sõdur **VEIKO PORKANEN**

York/Palgamõrvar 2/Sõdur **MARKUS TRUUP**

Margaret/Lõbunaine/Sõdur **LIINA TENNOSAAR**

Kuningas Edward IV/Piiskop/Sõdur **JÜRI LUMISTE**

Yorki hertsoginna/Lõbunaine/Sõdur **PIRET LAURIMAA**

Clarence'i poeg/Sõdur **KRISTOFER MIKKEL**

Clarence'i tütar/Sõdur **MIABEL LIINAR**

Tegelane seamaskis **KRISTIN PRITS** (videos)

Kolm küsimust „Richard III” lavastajale kolm nädalat enne esietendust

Kas näidendi valikul sai määravaks materjali vormiline või sisuline külg? Kas tahtsid teha just suure trupiga lavastust? Just Shakespeare'i? Just seda teemat?

Pigem kõik kokku. Kui selgus, et hakkam sügisest Vanemuises tööle draamajuhina, mõtlesin, et kuivõrd ma pole siin viis aastat midagi teinud, siis oleks hea kohe alguses saada kokku võimalikult paljude näitlejatega. Ka teater soovis suurt mastaapset suvelavastust. Kõik need asjaolud hakkasid antud valikut toetama.

„Richard Kolmas“ kuulub kindlasti Shakespeare'i kõige õnnestunumate teoste hulka. Üks neist, mis tegeleb inimloomuse põhiliste küsimustega. Kuidas elada nii, et sa oma hinge ära ei reosta? „Richard Kolmas“ on ühelt poolt väga ajatu näidend, teiselt poolt on sisuline haak meie praeguse ajaga väga selge. Me oleme ka trupiga arutanud, et ärevatel aegadel tundub kurjus kuidagi nakavam. See võib hakata inimese sees levima nagu viirus või kasvaja. Muidugi, loomeinimestele tundub alati, et ajad on ärevad. Aga mullegi, kes ma olen selles maailmas juba mõnda aega elanud, tundub, et praegu on ajad ärevamad kui näiteks viisteist aastat tagasi.

Laiemas plaanis uurib see näidend inimloomuses arenevaid kurjuse lätteid. Kas näiteks Richardi iha hävitada võib olla ka geenidega kaasa antud?

Richardil ei ole iha hävitada, tal on iha luua endale maailm, kus ta tunneks ennast hästi. Geenidega saame endale kaasa väga palju, mitte ainult oma esivanemate füüsilisi omadusi, vaid ka mingeid läbi elamata hirne, ihasid ja änge. Ma ei tahaks süüdistada inimeste halbades tegudes nende geene või esivanemaid, sest me kõik ju sisimas teame, mis on halb ja mis on hea. Küsimus on, mis me selle teadmisega peale hakkame. Kas üritame luua maailma midagi head, mingit lootust, mis teeks meid ja meid ümbritsevate inimeste elu paremaks, või läheme maailmast läbi nagu kult rukkist, lähtudes ainult sellest, mis on kõige parem meile endale.

Richardi puhul on mul tunne, et tema tegude taga on mingid lapsepõlvest jäänud valusad haavad või vajakajäämised.

Oled valinud lavale panemiseks üsna sünge loo, mis on täis mõrvu, vihkamist ja vaenu. Loodetavasti ei tule see süngus kaasa igapäevaellu?

Eks raskete ja karmide materjalide puhul on alati nii, et proovide ajal me üritame ennast kaitsta ja siis sünnib palju musta huumorit. Seda on nüüd palju õelda, et tänu neile proovidele saan aru, kui olulised on terved inimsuhted, aga mingid päriselu hetked, kasvõi tütre hommikul lasteaeda viimine, on omandanud natuke teistsuguse, natuke helgema ja tundlikuma varjundi, seda ma olen küll tähele pannud.

Richard? Rex terci?

Mõnda Richard Kolmanda (1452–1485) elukäigust

On üldteada, et William Shakespeare'i arvatavalt 1592. või 1593. aastal valminud tragöödia „Kuningas Richard Kolmas“ kinkis maailma draamakirjandusele ühe veenvaima lurjuse, kuid on teinud seda suuresti ajaloolise tõe arvelt ning loonud sellise Richardi, mis sobis parajasti võimul olnud kuninganna Elizabethi valitsusele.

1599. aastal loodi Inglismaal Richard III Selts, mis koondas enda ümber inimesi – rikardiaane – kelle eesmärgiks on puhastada kuningas Richard III maine. Rikardiaanid on veendunud, et Richardi näol oli tegemist võimeka ja andeka valitsejaga, kes pole sooritanud kaugeltki mitte kõiki mõrvu, mida Shakespeare oma näidendis talle on omistanud. Ka näidendi-Richardi ebardlik küür oli rikardiaanide meelest Tudorite palgatud ajaloolaste lisandus.

2012. aastal leiti Leicesteri linnavolikogu parkla territooriumilt, kunagise Bosworthi lahingu alalt kuningas Richard III säilmed. Kuninga isikut aitas tõendada tema lähima elusoleva sugulase, Kanada puusepa Michael Ibseni DNA. Rikardiaanide meelepahaks oli selgelt näha, et reaalse

Richardi selgroog oli tugevalt kaardus, mis lubab oletada, et kuningas pidi oma eluajal ringi liikuma üks õlg teisest tuntavalt kõrgemal.

Ent kuidas kulges Richard III elukäik ja teekond võimule ajalooliste allikate põhjal?

Kui Richard oli kaheaastane, läks tema isa Richard York koos oma liitlaste Neville'idega Henry Kuuenda armee vastu, võttes Saint Albani lahingus tollase Inglismaa kuninga vangi. York jättis Henry ellu, et laiendada oma mõjuvõimu ning tuua Yorki koda Inglismaa troonile lähemale.

Aastate möödudes koondus aga võim tagasi Lancasteritele, kelle eesotsas oli kuninganna Margaret. Ta suutis niigi Lancasteri-meelse õukonna viia 1456. aastal Londoni Westminsterist oma haldusalale Coventrysse, kus Yorkide ja Neville'ide mõjuvõim kippus Margareti omale alla jääma. 1459. aastal keeldusid Yorkid ja Neville'id Coventrysse tulemast, kartes, et sinna kogunenud kuninga väed olid sinna toodud nende vangistamiseks. Peagi algasid lahingud Inglismaa kahe suurema koja vahel üle kogu riigi, mis tähistas Rooside sõja ametlikku algust.

Seitsmeaastane Richard koos oma 9-aastase venna George'iga saadeti nende

ema Cecily Neville'i õe, Buckinghami krahvinna Anne Neville'i hoolde. Nende kaks vanemat venda, 17-aastane Edward ja 16-aastane Rutlandi krahv Edmund, saadeti aga lahingusse oma isa ja tema liitlaste kõrvale. Richard York püüdis Henry Kuuenda uuesti kinni Northamptoni lahingus 1460. aasta suvel, kuid peagi andsid Lancasterid oma vastulöögi. Järgnenud Wakefieldi lahingus langesis nii Richard York kui Edmund.

Sõda jätkus Yorkide uueks liidriks saanud Edwardi juhtimise all. 1461. aastal tegid Edwardi väed Mortimeri risti lahingus Lancasteri vägedele kindlalt tuule alla, kuid kaks nädalat hiljem toimunud teine Saint Albani lahing lõppes Lancasteride võiduga.

Saatus paistis Lancastereid soosivat, kuid üritades Londonisse siseneda, jätsid linnaelanikud oma äbarikust kuninga Henry Kuuenda koos Margareti armeeaga värava taha. 28. märtsil 1461 keset lumetormi Towtoni lähedal toimunud lahingut Lancasteride ja Yorkide vahel peetakse tänaseni veriseimaks ja ohvriterohkeimaks lahinguks Inglismaa pinnal, mis lõppes Yorkide kindla võiduga.

Henry Kuues koos Margareti ja nende pojaga põgenesid Šotimaale, Edward York aga naasis Londonisse, kus ta kavatseti kunin-

gaks kroonida. Ka tema vennad osalesid 28. juunil 1461 toimunud kroonimisel, kus värske kuningas määras Richardi Gloucesteri hertsogiks ning George'i Clarence'i hertsogiks ja lirimaa kuberneriks. Edward Neljas tasus Warwicki krahvile Richard Neville'ile tema toetuse eest heldelt Inglismaa kõrgadmirali tiitliga ning peagi saadeti 11-aastane George ja 8-aastane Richard tema juurde õppima. Henry Kuues püüti 1464. aastal uuesti kinni ning suleti Towerisse.

Warwicki krahv üritas end veelgi tihedamalt Yorkidega siduda, lastes oma tütaradel Isabelil ja Anne'il tutvuda tema hoolde usaldatud noorte Yorki poistega, kuid järgnevate aastate jooksul Edward Neljanda ja Warwicki suhted pingestusid. Edward eelistas luua liitu Burgundia hertsogkonnaga, samas kui Warwicki eelistus oli Prantsusmaa kuningas Louis XI.

1469. aastal sõlmiti abielu Warwicki tütre Isabeli ning George'i vahel, millele Edward Neljas oli selgesõnaliselt vastu olnud. Seda kasutas ära Prantsuse kuningas, kes suutis omavahel lepitada Margaret Lancasteri ja Warwicki, Lancasteride poolele läks üle ka Warwicki väimees George. Warwicki Anne aga abiellus Margareti poja Edwardiga.

Järgnesid kaks üliolulise kaaluga lahin-

gut Rooside sõjas: Barnet' ja Tewkesbury lahingud, mõlemas neist mängis tähtsat rolli äsja täisealiseks saanud Gloucesteri hertsog. Barnet' lahingus said Yorki väed jagu silmnähtava ülekaaluga Lancasteri meestest, keda juhtis tol õhtul Warwick, kellele see jäi ka oma elu viimaseks lahinguks. Tewkesbury lahingus tehti tuul alla Westminsteri Edwardile, mille järel pääses uuesti troonile Edward Neljas ja millele järgnesid 14 Yorki koja valitsusaastat Inglismaal.

Edward andestas oma vennale George'ile, kuid peagi tekkis konflikt kahe teise Yorki venna vahel: kui 1472. aastal abiellus Richard Westminsteri Edwardist leseks jäänud Anne'iga, tähendas see, et nii Richardil kui George'il oli võrdne õigus nende naiste isa Warwicki maadele ja nendega kaasnevatele tiitlitele. Vendade vahelisse nääklusse sekkus lõpuks kuningas Edward Neljas. Kõik maad anti Gloucesterile ning Clarence langes aina sügavamale kuninga ebasoosingusse.

1476. aastal suri Clarence'i abikaasa Isabel, hertsog kahtlustas tema surmas vandenõud. Clarence algatas mitmeid mässe oma kuningast venna vastu, kuid suuremate tulemusteta, ning pärast Edwardi õukonnast lahkumist viidi Clarence Towerisse, kus ta 1478. aasta veebruaris skandaali vältimiseks vaikselt hukati.

1483. aasta lihavõttepühade aegu haigestus Edward Neljas raskelt ning suri paar päeva hiljem, jättes trooni oma 12-aastasele pojale Edward Viiendale, viimase lordprotektoriks kuni tema täisealiseks saamiseni oli vana kuningas määranud Gloucesteri. Viimase soovitusel viidi noor prints Towerisse kroonimispidu ootama. Peagi toodi talle Towerisse seltsiliseks tema 9-aastane vend Yorki hertsog Richard.

Kuivõrd endise kuninga abielu oli Saint Pauli katedraali ees kuulutatud õigustühiseks, mis välistas sellest abielust sündinud lapsed troonipärijatena, oli järjekord jõudnud Richardini, kes 1483. aasta 6. juulil krooniti Inglismaa kuningaks kui Richard Kolmas. Yorkid olid selleks ajaks valitsenud Inglismaad 11 aastat.

Ei läinud aga kaua aega, kui Richardi õigus Inglismaa troonile sattus kahtluse alla. Kui tema eelkäija Edward oli teeninud trooni välja lahinguväljadel, siis Richard oli võrdlemisi autult trüginud ette endast noorematest. Kui ka mõlemad noored printsid Towerist salapäraselt haihtusid, asuti värske kuninga vastu sepitsema vandenõud.

Peamisteks vandenõulasteks olid Elizabeth, kes süüdistas Richardit printside mõrvamises, ja ambitsioonikas Margaret Beaufort, kellel oli hirm Yorki kuninga ees oma kauge suguluse

tõttu Lancasteritega. Nende plaan oli Beauforti poeg Richmondi hertsog Henry Tudor panna paari Elizabethi ja Edward Neljanda tütre Yorki Elizabethiga, et Richmondil tekiks õigus Inglismaa troonile.

Vandenõu juhiks kujunes Buckinghami hertsog Henry Stafford, endine Richardi ja Edwardi liitlane, kelle juhtimisel alustasid Richardi vastased ja Richmondi toetajad 1483. aastal mässu. Tänu kohutavale tormile, mis sundis Richmondi oma vägedega Inglismaalt põgenema, sai kuninga armee Buckinghami omadest kiirelt jagu ning kuninga lasi Buckinghami hukata.

Siitpeale hakati Richardis üha enam nägema külmaverelist mõrtsukat. Mitmed Richardi varasemad liitlased läksid üle Richmondi poolele. Uute saatusehoopidena tabasid kuningat tema naise Anne'i surm 1485. aastal ning napilt kuu aega hiljem tema ainsa poja, Walesi printsi Edwardi surm. Õukonnas hakkas liikuma jutt, et järglasteta jäänud 31-aastane kuningas kavatseb võimu meeleheitlikuks säilitamiseks abielluda oma 19-aastase vennatütre Elizabethiga.

Saanud Louis XI tütrelt abivägesid, naasis Richmond Inglismaale ning 22. augustil 1485 kohtus Market Bosworthi küla lähistel kuninga armee kuningaks pürgija vägedega.

Kuigi Richard Kolmanda armee oli arvulises ülekaalus, kadus tema esialgne eduseis, kui troonile truudusetootuse andnud Lord Stanley, Margaret Beauforti abikaasa ja Richmondi kasuisa, vaenlase poolele üle läks. Richard hukkus, alistatuna Rooside sõja viimases suures verevalamises Richmondi krahviga, kellest sai hiljem esimene Tudorite dünastia kuningas Henry Seitsmes. Richardi surm tähistas Inglismaal hiliskeskaja lõppu ning Tudori ajastu algust.

Richardi saatuse oli olla viimane inglise monarh, kes langes lahingu käigus. 32-aasta vanusena langenud kuninga paljas keha seoti hobuse külge ning viidi Leicesteri linna.

2012. aastal leitud Richard Kolmanda säilmed maeti Leicesteri linna katedraali.

Plantagenet

Yorkid

Lancasterid

Richard II †

+

Yorki hertsoginna

Henry VI †

+

Margaret

Edward †

+

Leedi Anne

Richard III,
Gloucesteri
krahv

Rutland †

Clarence

Edward IV

+

Lord Grey — Elizabeth — Lord Rivers

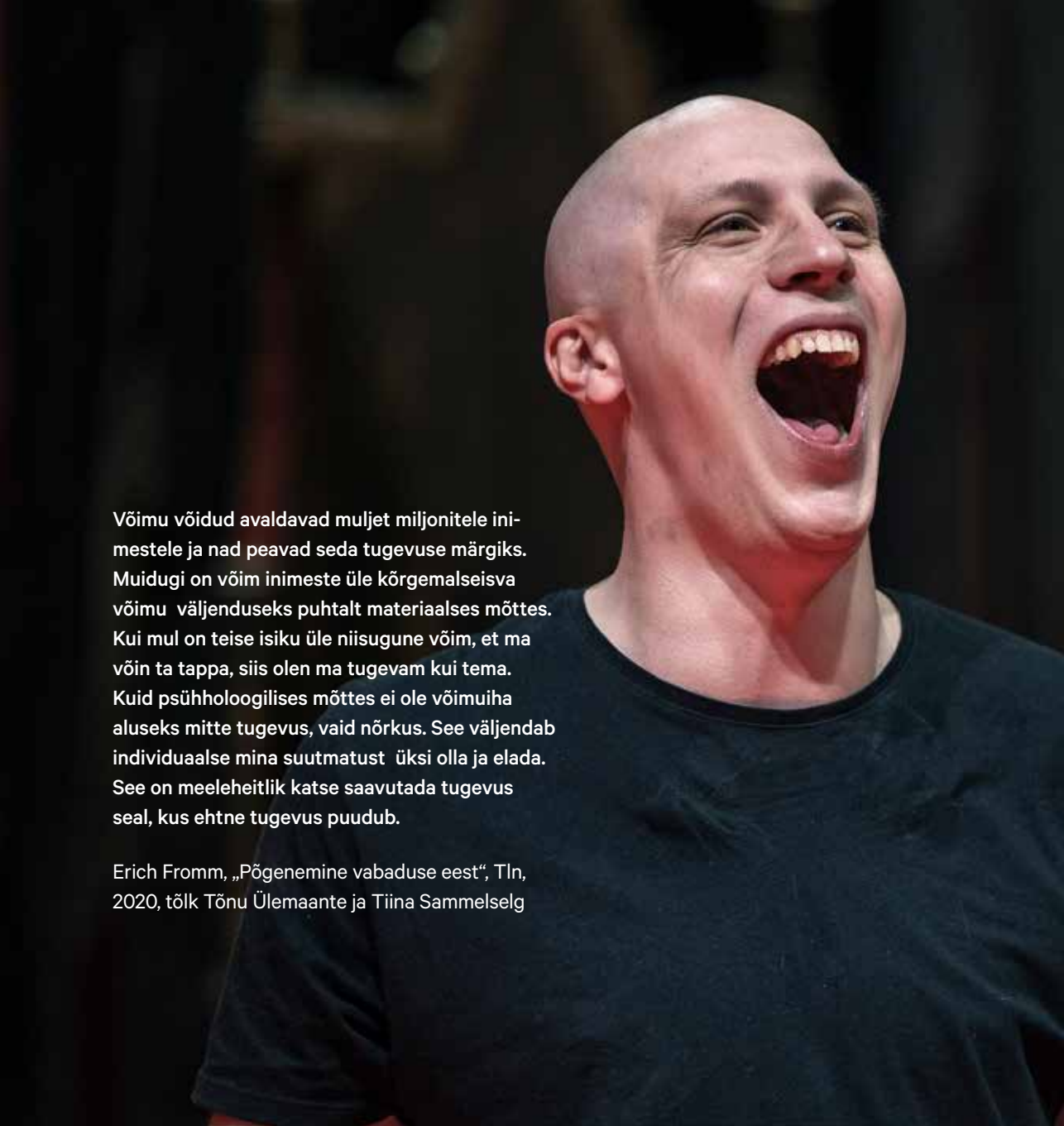
Poeg

Tütar

Edward,
Walesi
prints

Elizabeth

Richard,
Yorki
hertsog

A close-up photograph of a man with a shaved head, wearing a dark t-shirt. He is captured in a moment of intense emotion, shouting or singing with his mouth wide open, showing his teeth. His eyes are looking upwards and to the right. The background is dark and out of focus.

Võimu võidud avaldavad muljet miljonitele inimestele ja nad peavad seda tugevuse märgiks. Muidugi on võim inimeste üle kõrgemalseisva võimu väljenduseks puhtalt materiaalses mõttes. Kui mul on teise isiku üle niisugune võim, et ma võin ta tappa, siis olen ma tugevam kui tema. Kuid psühholoogilises mõttes ei ole võimuiha aluseks mitte tugevus, vaid nõrkus. See väljendab individuaalse mina suutmatust üksi olla ja elada. See on meeleheitlik katse saavutada tugevus seal, kus ehtne tugevus puudub.

Erich Fromm, „Põgenemine vabaduse eest“, Tln, 2020, tõlk Tõnu Ülemaante ja Tiina Sammelselg

Tänapäeval esindavad maailma hirmutavat palet tegelikult ju vaid neli mõjuvõimsat tegelast, kellest sõltub kogu maailma julgeolek: Vladimir Putin (Venemaa), Xi Jinping (Hiina), ajatolla Seyyed 'Alī Khāmene'ī (Iraan) ja Kim Jong-un (Põhja-Korea), jättes siin kõrvale väiksemad tegijad, olgugi et ka neist mitu, nt Aljaksandr Lukašenka, on kogu aeg tähelepanu all.

Terve mõistuse seisukohalt võiks ju mõelda, et kuidas on võimalik, et nood neli põhjustavad maailmale nii palju kannatusi ja ülejäänud kaheksa miljardit vaatavad pealt. Miks ei pühita neid maa pealt minema nagu Trump tegi seda Iraani kaardiväe kindralmajori Qāsem Soleymānī'ga või nagu Barack Obama maailma esiterroristi Osama bin Ladeniga?! Aga teadagi tuleb iga tapetud liidri asemele teine samasugune või veelgi hullem ja valitseb risk, et liidri kaotanud diktatuurid paiskuvad kaosesse ning tekitavad tohutu hulga segadust ka muus maailmas. Kurjus on nagu hüdra, mille iga maharaiutud pea asemele kasvab uus või koguni mitu. Küllap on seegi üks neid põhjuseid, mis pani Ameerika valijaid eelistama tugevat liidrit, kes enda kinnitusel on *tough guy*, kõva mees ja kes eelistab oma meeskonda palgata sõjaväelasi. Tema ehk suudab hüdradel pea maha raiuda, nagu Ameerika valija näib uskuvat. Ilmselgelt oli Joe Bideni juhitud valitsus liiga leebe, et maailma poliitiliste hirmudega toime tulla.

Ülo Mattheus, Hirmu globaliseerumine ja kangelase ootus, Sirp, 13.12.2024

A woman with her hair in a bun, wearing a grey sweater, is shown from the waist up. She is holding a plaid shawl in her left arm and a small, ornate crown in her right hand. She has a somber expression. The background is dark and out of focus.

Otsustasin juba esimesel tööpäeval Venemaa presidendina, et ma ei hakka konstitutsiooni reegleid rikuma. Te teate ju küll, inimesed kipuvad sõltuvusse jääma erinevatest asjadest. Keegi jääb tubaka-sõltuvusse, keegi, jumal andestagu – narkootikumide sõltuvusse. Keegi on sõltuv rahast. Öeldakse, et kõige suurem sõltuvus on võimust. Mina ei ole seda kunagi tundnud. Ma ei ole üldse kunagi olnud sõltuv millestki. Ma arvan, et kui jumal andis mulle sellise õnne – töötada oma riigi nimel, riigi nimel, millega ma olen alati tugevat sidet tundnud, siis pean olema ainuüksi selle võimaluse eest tänulik. See iseenesest on juba suur autasu. Urgitseda endale veel mingeid auhindu või arvata, et kui sa ühel päeval oled roninud mingisse tippjuhi tooli, siis see peab kuuluma sinule surmani, see on minu jaoks täiesti vastuvõtmatu.

Vladimir Putin, 2008

Mõnda Raadi lennuangaride tekkeloost

1912. aastal tegi vene lendur Sergei Utotškin Raadi mõisa väljade kohal Farman-tüüpi lennumasinal Eesti esimese mootorlennuki lennu. Sündmuse jäädvustas noor filmitegija Johannes Pääsuke.

1914. aasta suvel laskis Raadi mõisnik parun Liphart oma põllu siluda lennukite maandumisrajaks.

Esimese Eesti Vabariigi ajal kolis Raadile Eesti lennuvägi. 1930. aastate alguses hakati Raadi lennuvälja juurde rajama kaht betoonist lennuangari, mis said valmis 1936. aastaks. Esimese betoneeritud lennuraja tegid Raadile Saksa okupatsiooniväed Teise maailmasõja alguses. Raadil baseerusid erinevad Luftwaffe lennuväeüksused.

Tänaeni säilinud kahe lennukiangari kohta on teada, et lõunapoolne raudbetoonist lennukiangaar valmis 1926. aastal, põhjapoolne aastal 1936, viimasega samaaegselt valmis ka lähedal-asuv, praeguseks lammutatud ratsamanež. Põhjapoolse angaari konstruktsiooni autoriks oli hilisem maailmanimega insener ja ehitusteadlane August Komendant (1906–1992).

Nõukogude ajal tekkis Raadile üks Ida-Euroopa suuremaid sõjaväelennuvälju, kust startisid strateegilised kaugpommitajad ning Tartust sai välismaalastele suletud linn. Viimane lennuk maandus siin arvatavasti 1996. aastal.

Hetkel on Tartu linn andnud angaarid üürile pikemaajaliste lepingute alusel, ühes paikneb SA Ahhaa ladu, teine on MTÜ Tartu Kalev Jalgpalliakadeemia kasutuses jalgpalli sisehallina.

Viimastel aastatel on angaarid olnud kasutuses ka kontserdi- ja teatriprojektide esituspaigana („Nornide mäng“, Teater Must Kast, 2016; „Eesti mängud. Tõnk.“, Eesti Kontserdi ja Von Krahli teatri ühisprojekt, 2018 jt).

Teatrijuht Aivar Mäe

Draamajuht Tiit Palu

Muusikajuht Risto Joost

Balletijuht Jevgeni Grib

Lavastusala Karis Hindriksoo-Pitsi, Lisett Sooväli

Pealavameister Rello Lääts

Lavatehniline ala Veljo Rüütli, Kevin-Kristjan Koppel, Taivo Pöder,
Tanel Pärn, Urmas Poom, Karl-Markus Lõhmus

Dekoratsiooniala Marika Raudam, Mait Sarap, Helli Aas, Taavi Kask, Innari Toome,
Ain Austa, Andres Lindok, Katrin Pahk, Leenamari Pirn, Terje Kiho, Indrek Ots,
Mart Raja, Karmo Kiivit, Einar Pallas

Rekvisiidiala Liina Martoja, Astrid Põhako, Nele-Liis Raud

Kostüümiala Liisi Ess, Ivika Jõesaar, Ruth Rehme-Rähni, Külli Kukk, Edith Ütt,
Ljubov Guzun, Ivi Vels, Kaire Arujõe, Valentina Kalvik, Inkeri Orasmaa, Olga Vilgats,
Irina Medvedeva, Heli Kruuse, Natalja Malinen, Marika Normet, Luule Luht, Tia Nuka,
Daisy Tiikoja, Elli Nöps, Anneli Vassar, Kertu Lepasaar, Juta Reben,
Toomas Vihermäe, Ljudmila Nikolajeva

Riietusala Raina Varep, Kaidi Mikk, Katariina Talts

Jumestusala Anneliis Punnar, Viktoria Rüster, Karoliina Liivak, Merike Järv

Valgusala Andres Sarv, Kaspar Aus, Tõnu Eimra, Tõnis Järs, Villu Adamson,
Madis Fuchs, Jaanus Moor, Markus Vahtramäe, Tauri Kötsi

Heli- ja videoala Andres Tirmaste, Vaiko Vreimann, Toivo Tenno, Andreas Kangur,
Martin Salundi, Kalev Kääpa

Kavalehe koostanud Sven Karja ja Richard Rees,

kavalehe fotod proovist Heikki Leis, **kujundanud** Katrin Leement

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi,
et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.
Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks. Fondi on võimalik teha annetusi:

SA Tartu Kultuurkapital / Swedbank IBAN: EE092200221011379347, SWIFT: HABAEEX /

SEB Pank IBAN: EE251010102052050006, SWIFT: EEUHEEX

Märksõna: VANEMUISE FOND

Suur aitäh teile Vanemuise fondi poolt:

Olga Aasav, Andrus Ansip, Mart Avarmaa, Alar Kroodo,
Kalev Kase, Mati Kermas, Eero Timmermann,
Tartu linn, Vanemuise advendikontserdil annetajad

Teatri peatoetaja

Aasta toetaja

Suvekontserdi peatoetaja

Autopartner

AMSERV

Hotellipartner

Hotellipartner

Grimmipartner

TRADEHOUSE
PRETTY CURIOUS

TARTU

KULTUURIMINISTEERIUM

Kanname elamusi

Kõige mõnusam aeg ootab

 TALLINK

ELAMUSTEKS LOODUD

TOYOTA COROLLA CROSS

Teatrielamuste toetaja
amservauto.ee

AMSERV
TOYOTA ON MEIE HING

Pakume üheskoos enam

**LYDIA
HOTEL**

www.lydia.ee
Ülikooli 14, Tartu

DORPAT

www.dorpat.ee
Soola 6, Tartu

vanemuine.ee